



บทความทางวิชาการ

เรื่อง

การนำแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองเกี่ยวกับสถานภาพของ
ผู้ถูกลงโทษมาปรับใช้ในการกำกับดูแลบุคลากรในธุรกิจตลาดทุน

จัดทำโดย

ชื่อ นายสุรศักดิ์ ฤทธิ์ทองพิทักษ์

ตำแหน่ง ผู้ช่วยเลขาธิการ

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

เอกสารฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรมหลักสูตร

นักบริหารระดับสูงในกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง (บสป.) รุ่นที่ ๔

ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๖๙

ลิขสิทธิ์ของมูลนิธิวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางปกครอง

(บทความทางวิชาการฉบับนี้ เป็นวรรณกรรมของผู้เข้ารับการอบรมโดยเฉพาะ)

ได้พิจารณาบทความทางวิชาการฉบับนี้แล้ว เห็นควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาอบรม
หลักสูตรนักบริหารระดับสูงในกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง (บสป.) รุ่นที่ ๔ ประจำปี
พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๖๙ ของมูลนิธิวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางปกครอง



ที่ปรึกษาการจัดทำบทความ

(นางสมฤดี รัญญศิริ)

วันที่ ๑๓ กพ ๒๕๖๘

การนำแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองเกี่ยวกับสถานภาพของ ผู้ถูกลงโทษมาปรับใช้ในการกำกับดูแลบุคลากรในธุรกิจตลาดทุน

นายสุรศักดิ์ ฤทธิ์ทองพิทักษ์

ผู้ช่วยเลขาธิการ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์
ผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูงในกระบวนการยุติธรรม (บสป.) รุ่นที่ ๔

บทคัดย่อ

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) เป็นหน่วยงานรัฐที่จัดตั้งขึ้นโดยมีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนา ตลาดเงินกำกับดูแลตลาดทุน ให้ดำเนินการอย่างโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และเป็นธรรม (Fair efficient and transparent markets) โดยหนึ่งในบทบาทที่สำคัญคือการกำกับดูแลบุคลากรในธุรกิจตลาดทุน อาทิ กรรมการผู้จัดการ ผู้แนะนำการลงทุน ผู้จัดการกองทุน ผู้วางแผนการลงทุน และนักวิเคราะห์การลงทุน ทั้งนี้ ก.ล.ต. ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๔๖ ในการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคลากรในธุรกิจตลาดทุน การให้ความเห็นชอบบุคคลดังกล่าว การตรวจสอบคุณสมบัติ และควบคุมพฤติกรรมของบุคลากร เพื่อให้ระบบตลาดทุนดำเนินไปอย่างเป็นธรรม โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ สร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุนและสาธารณชน

ในกรณีที่บุคลากรในธุรกิจตลาดทุนกระทำความผิดหรือมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ก.ล.ต. มีอำนาจบังคับใช้กฎหมาย เช่น การพักใช้หรือเพิกถอนการให้ความเห็นชอบ การกำหนดระยะเวลาห้ามประกอบวิชาชีพ หรือการขึ้นบัญชีดำบุคคล เพื่อป้องกันไม่ให้บุคคลดังกล่าวที่มีพฤติกรรมเสี่ยงกลับเข้ามาประกอบวิชาชีพโดยไม่ผ่านการพิจารณาที่เหมาะสม มาตรการเหล่านี้ไม่เพียงเป็นการลงโทษ แต่ยังเป็นกลไกสำคัญในการรักษาความเป็นธรรมและมาตรฐานของตลาดทุนไทย ให้สอดคล้องกับหลักนิติธรรม (Rule of Law) และมาตรฐานสากล

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของ "ผู้ถูกลงโทษ" และการนำแนวคำวินิจฉัยดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการกำกับดูแลบุคลากรในธุรกิจตลาดทุนของ ก.ล.ต. โดยเน้นการพิจารณาความชอบด้วยกฎหมายของการใช้อำนาจทางปกครอง หลักความได้สัดส่วน และหลักความชอบด้วยกฎหมาย ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การนำ

แนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองมาปรับใช้ จะช่วยเพิ่มความโปร่งใส ความเป็นธรรม และลดช่องโหว่ของการกำกับดูแลในระบบตลาดทุนไทยให้สอดคล้องกับหลักนิติธรรม (Rule of Law)

คำสำคัญ ก.ล.ต., การดำเนินการทางปกครอง การลงโทษทางปกครอง บุคลากร
ในธุรกิจตลาดทุน, ผู้กระทำความผิด

บทนำ

ความสำคัญของตลาดทุนและบทบาทของผู้เกี่ยวข้อง

ตลาดทุนเป็นกลไกสำคัญของระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากเป็นแหล่งระดมทุนสำหรับภาคธุรกิจและเป็นทางเลือกในการลงทุนสำหรับประชาชน การมีตลาดทุนที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพ และน่าเชื่อถือจึงช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจและสร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ตลาดทุนไม่สามารถดำเนินไปได้ด้วยตนเอง แต่ต้องอาศัยการทำงานของผู้มีบทบาทหลากหลาย โดยเฉพาะ “ผู้ประกอบการธุรกิจตัวกลาง” (intermediaries) ที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างผู้ลงทุนกับตลาดทุน เช่น บริษัทหลักทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์จัดการลงทุน บริษัทที่ปรึกษาทางการเงิน และสถาบันอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

บุคลากรในธุรกิจตลาดทุนกับการให้บริการผู้ลงทุน

ภายในผู้ประกอบการธุรกิจตัวกลางแต่ละแห่ง ยังต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน เช่น กรรมการ ผู้บริหาร ผู้แนะนำการลงทุน ผู้จัดการกองทุน ผู้วางแผนการลงทุน และนักวิเคราะห์การลงทุน บุคลากรเหล่านี้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็น “ด่านหน้า” ที่ติดต่อกับผู้ลงทุนโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นการให้คำแนะนำการลงทุน การบริหารเงินลงทุน หรือการสื่อสารข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วน ความโปร่งใส ความซื่อสัตย์สุจริต และมาตรฐานวิชาชีพของบุคลากรจึงมีผลโดยตรงต่อการตัดสินใจของผู้ลงทุน รวมทั้งความเชื่อมั่นในระบบตลาดทุนโดยรวม

บทบาทของ ก.ล.ต. ในการกำกับดูแลบุคลากร

ก.ล.ต. ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลหลัก มีบทบาทสำคัญในการดูแลบุคลากรในธุรกิจตลาดทุนให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ (“พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ”) และพระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๔๖ (“พ.ร.บ. สัญญาฯ”) ก.ล.ต. มีหน้าที่ในการให้ความเห็นชอบ กำหนดคุณสมบัติ ตรวจสอบความประพฤติ และใช้อำนาจทางกฎหมายในการสั่งพักหรือเพิกถอนการให้ความเห็นชอบเมื่อพบการกระทำผิดที่เข้าข่ายอันเป็นลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนด

พัฒนาการและความสำคัญในการบังคับใช้กฎหมาย

ตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา การกำกับดูแลบุคลากรในธุรกิจตลาดทุนมีพัฒนาการที่ต่อเนื่อง ทั้งการปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้ทันสมัย การออกประกาศและเกณฑ์กำกับดูแลที่ชัดเจน ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมายที่จริงจังต่อผู้ฝ่าฝืน การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพไม่เพียงแต่ทำหน้าที่เป็นมาตรการลงโทษ แต่ยังเป็นเครื่องมือในการป้องปราม (deterrence) และยกระดับมาตรฐานการประกอบวิชาชีพให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล (good governance) และ

หลักนิติธรรม (Rule of Law) การดำเนินงานในลักษณะนี้จึงมีความสำคัญต่อการสร้างเสถียรภาพ ความโปร่งใส และความเชื่อมั่นในตลาดทุนไทยในระยะยาว

ปัญหาในการกำกับดูแลบุคลากรในธุรกิจตลาดทุน

แม้ว่ากลไกกำกับดูแลของ ก.ล.ต. จะมีความชัดเจนในเชิงกฎหมายและมีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่อง แต่ประเด็นสถานะภาพของ “ผู้ถูกลงโทษ” เป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อทั้งการบังคับใช้กฎหมายและความเชื่อมั่นในกระบวนการกำกับดูแลของ ก.ล.ต. สาระสำคัญอยู่ที่คำถามว่า **เมื่อบุคคลหนึ่งสิ้นสุดการได้รับความเห็นชอบแล้ว ก.ล.ต. ยังมีอำนาจที่จะดำเนินการทางกฎหมายกับบุคคลนั้นต่อไปหรือไม่** หากตีความว่ามีอำนาจ การดำเนินการอาจถูกมองว่าเป็นการออกคำสั่งย้อนหลังและเกินขอบเขตกฎหมาย แต่หากตีความว่าไม่มีอำนาจ ก็อาจเกิดช่องว่างที่ทำให้บุคคลสามารถหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษได้โดยการคืนใบอนุญาตก่อนถูกดำเนินการ

ศาลปกครองได้วางหลักการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นนี้ในหลายคดี เช่น คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๕๐๒/๒๕๕๔ ซึ่งเห็นว่าการลงโทษเจ้าหน้าที่การตลาดที่ใบอนุญาตสิ้นสุดไปแล้วเป็นการใช้อำนาจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะในขณะนั้นบุคคลดังกล่าวไม่มีสถานะภาพเป็นผู้รับใบอนุญาตอีกต่อไป อีกทั้งในคำพิพากษาที่ อ.๑๔๐/๒๕๕๕ ศาลยังวินิจฉัยเพิ่มเติมว่าการสอบสวนมรรยาทนายความที่พ้นจากการเป็นทนายความแล้วก็ไม่อาจกระทำได้ เว้นแต่กฎหมายจะกำหนดให้อำนาจดังกล่าวโดยชัดแจ้ง สิ่งเหล่านี้สะท้อนหลักกฎหมายปกครองที่สำคัญ ได้แก่ หลักไม่มีกฎหมาย ไม่มีอำนาจ (Principle of Legality / Ultra Vires Doctrine) หลักความมั่นคงแน่นอนทางกฎหมาย (Legal Certainty) และหลักความชอบด้วยกฎหมาย (Legality Principle) ที่กำหนดให้ฝ่ายปกครองใช้อำนาจได้เฉพาะภายในขอบเขตที่กฎหมายให้อย่างชัดแจ้งเท่านั้น

ปัญหานี้จึงเป็นประเด็นท้าทายสำหรับ ก.ล.ต. เพราะหากปล่อยให้เกิดช่องโหว่ อาจทำให้บุคลากรที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมสามารถหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษได้ ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของผู้ลงทุนและมาตรฐานของตลาดทุนโดยรวม ในขณะเดียวกันหาก ก.ล.ต. ออกคำสั่งลงโทษต่อบุคคลที่หมดสถานะภาพไปแล้ว ก็มีความเสี่ยงสูงที่จะถูกฟ้องร้องต่อศาลปกครองและถูกเพิกถอนคำสั่งในภายหลัง ปัญหาสถานะภาพของผู้ถูกลงโทษจึงเป็นหัวใจของการหาสมดุลระหว่าง “การคุ้มครองผู้ลงทุน” กับ “การใช้อำนาจภายใต้กรอบกฎหมาย” ที่ชอบด้วยหลักนิติธรรม

เนื้อหาของเรื่อง

บทบาทหน้าที่ของ ก.ล.ต.

ก.ล.ต. เป็นหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลและพัฒนาตลาดทุนไทยให้ดำเนินไปอย่างเป็นธรรม โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ โดยภารกิจหลักของ ก.ล.ต. ไม่เพียงแต่นำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและออกกฎเกณฑ์เพื่อรักษาความมั่นคงของตลาดทุน แต่ยังครอบคลุมถึงการคุ้มครองผู้ลงทุน การเสริมสร้างความเชื่อมั่น และการยกระดับมาตรฐานการกำกับดูแลให้เทียบเท่าสากล ทั้งนี้ ตามขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ พ.ร.บ. สัญญาฯ พระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชบัญญัติทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน พ.ศ. ๒๕๕๐ พระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๐ และพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. ๒๕๓๐ ทั้งนี้ บทความนี้กำหนดขอบเขตการพิจารณาเฉพาะในส่วนของ พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ และ พ.ร.บ. สัญญาฯ

ความสำคัญของผู้ประกอบธุรกิจตัวกลาง

ในการทำงานของตลาดทุน บทบาทของผู้ประกอบธุรกิจตัวกลาง เช่น บริษัทหลักทรัพย์ บริษัทหลักทรัพย์จัดการลงทุน และที่ปรึกษาทางการเงิน ถือว่ามีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากเป็นกลไกหลักที่ทำให้ผู้ลงทุนเข้าถึงผลิตภัณฑ์ทางการเงินและการลงทุนได้อย่างสะดวกและปลอดภัย ผู้ประกอบธุรกิจตัวกลางไม่ได้เป็นเพียง “ช่องทาง” แต่ยังทำหน้าที่ตรวจสอบ คัดกรอง และสร้างความมั่นใจให้กับผู้ลงทุน การกำกับดูแลผู้ประกอบธุรกิจตัวกลาง จึงเป็นภารกิจสำคัญที่ ก.ล.ต. ต้องดำเนินการเพื่อคงไว้ซึ่งมาตรฐานและความเชื่อมั่นในระบบตลาดทุน

การกำกับดูแลบุคลากรในธุรกิจตลาดทุน

เมื่อพิจารณาไปถึงโครงสร้างของผู้ประกอบธุรกิจตัวกลางจะพบว่า “บุคลากรในธุรกิจตลาดทุน” มีความสำคัญไม่แพ้กัน เนื่องจากเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงในการให้บริการผู้ลงทุน เช่น การให้คำแนะนำ การบริหารเงินลงทุน และการสื่อสารข้อมูล บุคลากรเหล่านี้จึงมีอิทธิพลโดยตรงต่อความเชื่อมั่นของผู้ลงทุนและภาพลักษณ์ของตลาดทุนโดยรวม

มาตรา ๑๐๓ และมาตรา ๑๐๔ แห่ง พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ และมาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ แห่ง พ.ร.บ. สัญญาฯ^๑ ได้กำหนดคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้ามของบุคลากรในธุรกิจตลาดทุน และได้มอบอำนาจให้ ก.ล.ต. ในการประกาศกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคลากรอื่นได้ รวมทั้งการให้ความเห็นชอบบุคลากรดังกล่าว ซึ่ง ก.ล.ต. ได้ออกประกาศคณะกรรมการกำกับ

^๑ รายละเอียดตามเอกสารแนบ

ตลาดทุน ที่ ทลธ. ๘/๒๕๕๗ เรื่อง หลักเกณฑ์เกี่ยวกับบุคลากรในธุรกิจตลาดทุน ลงวันที่ ๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ (“ประกาศ ทลธ. ๘/๒๕๕๗”) กำหนดประเภทบุคลากรที่ต้องขอความเห็นชอบ เช่น กรรมการ ผู้จัดการ ผู้บริหาร ผู้แนะนำการลงทุน เป็นต้น และกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม หน้าที่และข้อกำหนดในการปฏิบัติของบุคลากร ตลอดจนกำหนดการยื่นคำขอและการพิจารณา และการเพิกถอนความเห็นชอบ

บุคลากรในธุรกิจตลาดทุนต้องได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. ก่อนจึงจะปฏิบัติหน้าที่ได้ โดยต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนและไม่เข้าลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายกำหนด ทั้งนี้ ความเห็นชอบมีผลตลอดระยะเวลาที่บุคคลนั้นยังดำรงตำแหน่งและรักษาคุณสมบัติไว้ได้ เช่น ต้องไม่ขาดการอบรมต่ออายุความรู้ ต้องไม่เข้าลักษณะต้องห้ามกฎหมาย หากออกจากตำแหน่งหรือขาดคุณสมบัติ ความเห็นชอบอาจสิ้นผลและต้องยื่นขอใหม่ก่อนกลับมาปฏิบัติหน้าที่ หากบุคลากรฝ่าฝืนกฎหมายหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ เช่น ให้ข้อมูลเท็จ หรือไม่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ก.ล.ต. มีอำนาจสั่งลงโทษได้ตามความเหมาะสม ได้แก่ ตักเตือน สั่งพักหรือเพิกถอนการให้ความเห็นชอบ โดยจะดำเนินการตามขั้นตอนตรวจสอบ แจ้งข้อกล่าวหา เปิดโอกาสให้ชี้แจง และมีคำสั่งทางปกครอง ทั้งนี้ ผู้ถูกสั่งลงโทษยังมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ตามกฎหมาย

สถิติการให้ความเห็นชอบ

ในเชิงปริมาณ ก.ล.ต. ได้ให้ความเห็นชอบบุคลากรในธุรกิจตลาดทุนหลายหมื่นราย โดยข้อมูลล่าสุดพบว่า มีบุคลากรที่ได้รับความเห็นชอบรวมทั้งสิ้นกว่า ๘๘,๒๐๐ ราย แบ่งเป็นผู้แนะนำการลงทุนเป็นสัดส่วนที่มากที่สุด รองลงมาคือผู้วางแผนการลงทุน และนักวิเคราะห์การลงทุน ตามลำดับ สถิติการให้ความเห็นชอบดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของบทบาท ก.ล.ต. ในฐานะ “Gatekeeper” ที่ทำหน้าที่กลั่นกรองและคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณภาพเข้าสู่ระบบตลาดทุน

ตารางที่ ๑ : จำนวนบุคลากรที่ได้รับความเห็นชอบ สิ้นสุด ณ วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๘

	บุคลากร	จำนวน
๑	ผู้แนะนำการลงทุน	๗๙,๗๒๒
๒	ผู้วางแผนการลงทุน	๔,๖๐๘
๓	นักวิเคราะห์การลงทุน	๑,๑๒๘
๔	ผู้จัดการกองทุน	๗๑๘
๕	ผู้จัดการลงทุนในสัญญาซื้อขายล่วงหน้า	๒๗๙
๖	กรรมการ ตาม พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ และ พ.ร.บ. สัญญาฯ	๖๘๖
๗	ผู้จัดการ และผู้บริหาร	๗๒๘
๘	ผู้จัดการสาขา/ผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า	๓๔๘
	รวม	๘๘,๒๑๗

จากการกำกับดูแลการใช้อำนาจทางปกครองของ ก.ล.ต.

เมื่อบุคลากรในธุรกิจตลาดทุนได้รับความเห็นชอบจาก ก.ล.ต. แล้ว การปฏิบัติหน้าที่จะอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แต่ในทางปฏิบัติอาจพบพฤติกรรมที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพหรือฝ่าฝืนกฎหมายตลาดทุน เช่น การให้คำแนะนำที่บิดเบือนข้อเท็จจริง การกระทำที่ขัดต่อผลประโยชน์ของลูกค้า หรือการละเมิดกฎเกณฑ์เกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต

ในกรณีเช่นนี้ ก.ล.ต. มีอำนาจออกคำสั่งทางปกครอง (Administrative Order) โดยตรงต่อบุคลากรเหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็นการสั่งพักใช้หรือเพิกถอนความเห็นชอบ การกำหนดระยะเวลาห้ามเข้ามาประกอบวิชาชีพ หรือแม้กระทั่งการขึ้นบัญชีดำเพื่อป้องกันไม่ให้กลับเข้ามาทำหน้าที่ในระบบตลาดทุน การใช้อำนาจลักษณะนี้ถือเป็นมาตรการที่สำคัญ เพราะไม่เพียงแต่เป็นการลงโทษในเชิงป้องปราม (deterrence) แต่ยังทำหน้าที่เป็นกลไกในการคุ้มครองผู้ลงทุนและรักษาความเชื่อมั่นในตลาดทุนโดยรวม

อย่างไรก็ดี การใช้อำนาจทางปกครองของ ก.ล.ต. ต้องเป็นไปตามหลักกฎหมายปกครอง เช่น หลักความได้สัดส่วน (Proportionality), หลักความเป็นธรรมในการบริหารราชการ (Administrative Fairness) และหลักความมั่นคงแน่นอนทางกฎหมาย (Legal Certainty) เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการใช้อำนาจกระทบสิทธิของบุคคลโดยไม่จำเป็น การมีแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองที่ชี้ให้เห็นชอบเขตของการใช้อำนาจ จึงเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยให้ ก.ล.ต. สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมั่นคงและชอบด้วยกฎหมาย

ปัญหาสถานะภาพของผู้ถูกลงโทษ

อย่างไรก็ตาม ประเด็นเรื่อง “สถานะภาพของผู้ถูกลงโทษ” มีว่าเมื่อบุคคลหนึ่งได้สิ้นสุดความเห็นชอบแล้ว ก.ล.ต. จะยังคงมีอำนาจบังคับใช้มาตรการทางปกครองต่อไปได้หรือไม่ ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวกระทำความผิดก่อนหน้า หากตีความว่ามีอำนาจ อาจมองว่าเป็นการใช้อำนาจเกินขอบเขตกฎหมายและละเมิดหลักความมั่นคงแน่นอนทางกฎหมาย แต่หากตีความว่าไม่มีอำนาจ ก็อาจเปิดช่องว่างให้บุคคลหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบได้เพียงแค่ออกจากตำแหน่งก่อนที่จะถูกลงโทษ ซึ่งทั้งสองแนวทางล้วนมีผลกระทบสำคัญต่อความชอบธรรมและความน่าเชื่อถือของระบบกำกับดูแลตลาดทุนไทย

ตัวอย่างกรณีจริงของ ก.ล.ต.

ที่ผ่านมา ก.ล.ต. ได้มีคำสั่งทางปกครองต่อบุคลากรในธุรกิจตลาดทุนหลายกรณี เช่น การเพิกถอนความเห็นชอบผู้แนะนำการลงทุนที่มีพฤติกรรมบิดเบือนข้อมูลการขายหลักทรัพย์ การสั่งพักให้ความเห็นชอบผู้จัดการกองทุนที่ละเมิดมาตรการบริหารความเสี่ยง หรือการไม่ต่ออายุ

ความเห็นชอบของผู้วิเคราะห์หลักทรัพย์ที่มีประวัติทุจริตในอดีต กรณีเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความเข้มงวดของ ก.ล.ต. ในการใช้อำนาจทางปกครองเพื่อรักษามาตรฐานของตลาดทุน แต่ในบางครั้งก็เกิดข้อถกเถียงว่า หากบุคลากรที่ทำให้ผิดสิ้นสุดสถานภาพไปแล้ว ก.ล.ต. ยังมีอำนาจออกคำสั่งลงโทษหรือไม่

ตารางที่ ๒ : สถิติการลงโทษบุคลากรย้อนหลัง ๓ ปี (๒๕๖๕ – ๒๕๖๗)

บุคลากรถูกดำเนินการทางบริหาร ๓ ปีย้อนหลัง (๒๕๖๕ – ๒๕๖๗)			
ประเภทของบุคลากรหรือผู้ประกอบการวิชาชีพ	เปิดเผยพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม	พัก	เพิกถอน
บุคลากรของผู้ประกอบธุรกิจ			
กรรมการ/ผู้บริหาร/ผู้จัดการสาขา	-	-	-
กรรมการในคณะกรรมการลงทุนของกองทุน	-	-	-
ผู้จัดการกองทุน	-	-	-
ผู้วางแผนการลงทุน	-	-	-
ผู้แนะนำการลงทุน	-	๑๑	๓๐

แนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองที่เกี่ยวข้อง

ศาลปกครองได้วางบรรทัดฐานสำคัญในประเด็นนี้ เช่น คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๕๐๒/๒๕๕๔ กรณีเจ้าหน้าที่การตลาดที่ใบอนุญาตสิ้นอายุแล้ว ศาลวินิจฉัยว่าคำสั่งลงโทษของหน่วยงานกำกับไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากบุคคลดังกล่าวมิได้มีสถานภาพเป็นผู้รับใบอนุญาตในขณะที่ถูกลงโทษ อีกคดีหนึ่ง คือ คำพิพากษาที่ อ.๑๔๐/๒๕๕๕ กรณีการสอบสวนมรรยาทนายความที่ถูกกลบชื่อจากทะเบียนไปแล้ว ศาลเห็นว่าเป็นการใช้อำนาจเกินขอบเขตกฎหมาย แม้การกระทำผิดจะเกิดขึ้นในช่วงที่ยังมีสถานภาพอยู่ก็ตาม แนวคำวินิจฉัยเหล่านี้จึงสะท้อนหลักการสำคัญว่าการใช้อำนาจลงโทษต้องคำนึงถึงสถานภาพของบุคคลในเวลาที่ออกคำสั่ง

พัฒนาการหลักเกณฑ์ของ ก.ล.ต.

เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์ของ ก.ล.ต. ย้อนหลังเมื่อปี ๒๕๔๘^๒ พบว่า หลักเกณฑ์กำหนดให้ ก.ล.ต. สามารถสั่งพัก เพิกถอน หรือห้ามการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในธุรกิจหลักทรัพย์เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงในภายหลังที่บุคคลดังกล่าวได้รับความเห็นชอบแล้วว่าบุคลากรดังกล่าวเข้าลักษณะต้องห้าม และโดยที่ลักษณะการลงโทษผูกพันเฉพาะบุคลากรที่ยังอยู่ในสถานะ “ได้รับ

^๒ ประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กธ/น/ข. ๓/๒๕๔๘ เรื่อง ลักษณะต้องห้ามของบุคลากรในธุรกิจหลักทรัพย์ ลงวันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

ความเห็นชอบ” เท่านั้น ดังนั้น หากบุคคลนั้นพ้นสภาพการเป็นบุคลากรที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว (เช่น ลาออก หรือครบอายุการให้ความเห็นชอบ) ก.ล.ต. ไม่สามารถดำเนินการใด ๆ ต่อไปได้ จึงอาจเปิดช่องว่างให้บุคคลหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบได้เพียงแค่อื่นความเห็นชอบก่อนที่จะถูกลงโทษ

ต่อมาในปี ๒๕๕๓^๓ เพื่อปิดช่องว่างทางกฎหมายดังกล่าว ก.ล.ต. ได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์โดยเพิ่มเครื่องมือใหม่ ให้ ก.ล.ต. สามารถกำหนดระยะเวลาหรือเงื่อนไขในการรับพิจารณาคำขอความเห็นชอบ กล่าวคือ แม้บุคลากรจะสิ้นสุดการได้รับความเห็นชอบแล้ว ก็ยังสามารถ “ขึ้นบัญชีดำชั่วคราว” ได้ ตัวอย่างเช่น หากบุคลากรลาออกเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษ ก.ล.ต. สามารถกำหนดว่า จะไม่รับพิจารณาคำขอใหม่ภายใน ๒ ปี เป็นต้น ซึ่งการปรับปรุงหลักเกณฑ์ข้างต้นได้ช่วยแก้ปัญหาการลาออกเพื่อหลบเลี่ยงโทษ

ต่อมาภายหลังการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑^๔ ได้มีการเสริมความเข้มแข็งของกลไกการกำกับดูแลและการบังคับใช้กฎหมายของ ก.ล.ต. โดยเอื้อให้สามารถใช้คำสั่งทางปกครองเป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลและบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลให้สำนักงานสามารถดำเนินมาตรการทางปกครองต่อบุคลากรในธุรกิจตลาดทุนได้โดยตรง อาทิ การสั่งพักใช้หรือเพิกถอนความเห็นชอบ การสั่งห้ามปฏิบัติหน้าที่หรือห้ามดำรงตำแหน่งเป็นการชั่วคราวหรือมีกำหนดระยะเวลา รวมถึงการกำหนดเงื่อนไขหรือระยะเวลาไม่รับคำขอใหม่ โดยไม่จำกัดการบังคับใช้ไว้เพียงสถานะการดำรงตำแหน่งในขณะเกิดการกระทำ ซึ่งช่วยลดช่องว่างในการบังคับใช้กฎหมาย และส่งเสริมให้ระบบกำกับดูแลบุคลากรในตลาดทุนมีความต่อเนื่อง มีประสิทธิผล และสอดคล้องกับแนวปฏิบัติสากลด้านการบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานกำกับดูแลตลาดทุน

เพื่อรองรับอำนาจตามกฎหมายแม่บทที่แก้ไขดังกล่าว ก.ล.ต. จึงได้ออก **ประกาศ ทธธ. ๘/๒๕๕๗** ซึ่งถือเป็นการปรับปรุงเกณฑ์ครั้งใหญ่ โดยมีการรวมหลักเกณฑ์ที่กระจัดกระจายให้เป็นระบบเดียว และกำหนดวิธีการใช้อำนาจทางปกครองอย่างชัดเจนมากขึ้น นอกจากการเพิกถอนหรือพักการให้ความเห็นชอบแล้ว ประกาศฉบับนี้ยังให้อำนาจในการกำหนดระยะเวลาและเงื่อนไขเพิ่มเติมสำหรับผู้ที่พ้นจากการได้รับความเห็นชอบ เช่น การห้ามยื่นคำขอใหม่เป็นเวลา ๓ ปี หรือการกำหนดให้ต้องผ่านการอบรมหรือทดสอบความรู้ก่อนที่จะสามารถยื่นคำขอใหม่ได้

^๓ ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทธ/น/ข. ๓๗/๒๕๕๓ เรื่อง ลักษณะต้องห้ามของบุคลากรในธุรกิจตลาดทุน ลงวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

^๔ มาตรา ๑๐๓ (๓) (๔) (๕) และ (๑๐) รายละเอียดตามเอกสารแนบ

อย่างไรก็ตาม ประกาศ ทลธ. ๘/๒๕๕๗ มิได้ให้อำนาจแก่ ก.ล.ต. อย่างไม่มีขอบเขต แต่ได้กำหนดชัดว่า การสั่งการต้องเป็นไปตามหลักกฎหมายปกครอง ซึ่งหมายความว่า การใช้อำนาจต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของกฎหมาย มีเหตุผลรองรับ และเป็นไปตามหลักความได้สัดส่วน (proportionality) และหลักความเป็นธรรม (fairness) โดยผู้ถูกลงโทษมีสิทธิได้รับแจ้งข้อกล่าวหา มีสิทธิเข้าชี้แจง และสามารถใช้สิทธิอุทธรณ์ต่อศาลปกครองได้ รวมถึงต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ด้วย^๕

ตัวอย่างเชิงปฏิบัติที่สะท้อนการใช้อำนาสดังกล่าว เช่น กรณีผู้แนะนำการลงทุนที่ถูกตรวจพบการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่สุจริตและได้พ้นจากความเห็นชอบไปแล้ว แต่ ก.ล.ต. ก็ยังมีคำสั่งห้ามมิให้ยื่นคำขอความเห็นชอบใหม่เป็นระยะเวลาหนึ่ง^๖ หรือกรณีการเพิกถอนการให้ความเห็นชอบควบคู่กับการกำหนดเงื่อนไขห้ามกลับเข้ามาในระบบในช่วงเวลาหนึ่ง^๗ ทั้งนี้ เพื่อสร้างกลไกป้องกันมิให้ผู้ที่เคยกระทำผิดสามารถกลับเข้ามาประกอบธุรกิจได้ทันที

เมื่อเปรียบเทียบพัฒนาการของเกณฑ์ ก.ล.ต. ตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ จนถึงการออกประกาศ ทลธ. ๘/๒๕๕๗ จะเห็นได้ว่า ก.ล.ต. ได้ปรับเครื่องมือกำกับบุคลากรจากเดิมที่อาศัยเพียงการพักเพิกถอน หรือห้ามปฏิบัติหน้าที่ (ซึ่งใช้ได้เฉพาะบุคลากรที่ยังอยู่ในสถานะ “ได้รับความเห็นชอบ”) ไปสู่การกำหนดระยะเวลาหรือเงื่อนไขในการยื่นคำขอใหม่ แม้บุคลากรจะพ้นสภาพไปแล้ว และในที่สุดพัฒนามาสู่การใช้อำนาจทางปกครองเต็มรูปแบบหลังการแก้ไขกฎหมายปี ๒๕๕๑ ซึ่งประกาศ ทลธ. ๘/๒๕๕๗ ได้รับมาใช้จริงในทางปฏิบัติ อำนาจใหม่นี้ทำให้ ก.ล.ต. สามารถดำเนินการกับบุคคลที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมได้ต่อเนื่อง ไม่ว่าจะอยู่ในสถานะปัจจุบันหรือแม้จะพ้นจากการได้รับความเห็นชอบไปแล้วก็ตาม

^๕ ก.ล.ต. ได้กำหนดกระบวนการดำเนินการทางปกครอง (administrative actions) ให้เป็นไปตามกฎหมายปกครอง สามารถดูเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ <https://www.smarttoinvest.com/> หัวข้อการดำเนินการทางปกครอง (Administrative Actions)

^๖ กรณีผู้แนะนำการลงทุนรายนายกิตติพัฒน์ กิจเวชเจริญ โดย ก.ล.ต. สั่งเพิกถอนการให้ความเห็นชอบผู้แนะนำการลงทุน แต่โดยที่ความเห็นชอบเป็นผู้แนะนำการลงทุนของนายกิตติพัฒน์สิ้นสุดก่อนแล้ว ก.ล.ต. จึงกำหนดระยะเวลาในการรับพิจารณาคำขอความเห็นชอบเป็นบุคลากรในธุรกิจตลาดทุนในคราวต่อไปเป็นเวลา ๔ ปี ๒ เดือน (รายละเอียดตามข่าว ก.ล.ต. ฉบับที่ ๓๘/๒๕๖๕)

^๗ กรณีผู้แนะนำการลงทุนรายนางสาวอุษา พูลเกิด โดย ก.ล.ต. สั่งเพิกถอนการให้ความเห็นชอบผู้แนะนำการลงทุน และกำหนดระยะเวลาในการรับพิจารณาคำขอความเห็นชอบเป็นบุคลากรในธุรกิจตลาดทุนในคราวต่อไปเป็นเวลา ๑๐ ปี (รายละเอียดตามข่าว ก.ล.ต. ฉบับที่ ๑๘๓/๒๕๖๘)

อย่างไรก็ดี การใช้อำนาจทางปกครองดังกล่าวมิได้อยู่ในสุญญากาศ แต่ผูกพันอย่างใกล้ชิดกับแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองในฐานะองค์กรที่ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ดังนั้น การติดตามพัฒนาการของคำวินิจฉัยศาลปกครองจึงมีความสำคัญต่อการกำกับดูแลบุคลากรของ ก.ล.ต. ในหลายมิติ ทั้งในด้านการยืนยันความชอบด้วยกฎหมายของอำนาจทางปกครอง การปรับปรุงกฎเกณฑ์ให้สอดคล้องกับหลักนิติธรรม ตลอดจนการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับมาตรการลงโทษในสายตานักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสีย โดยสรุปแนวทางของศาลปกครองเปรียบเสมือน “กรอบความคิด” ที่ช่วยยืนยันและขับเคลื่อนการบังคับใช้มาตรการของ ก.ล.ต. ให้มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล

บทสรุป

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ตลาดทุนเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของเศรษฐกิจไทย โดยมีผู้ประกอบการธุรกิจตัวกลาง และบุคลากรในธุรกิจตลาดทุนเป็นผู้ขับเคลื่อนหลัก การกำกับดูแลตลาดทุนอย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้ตลาดทุนมีความโปร่งใสและน่าเชื่อถือ ก.ล.ต. ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแล ได้ใช้อำนาจทางปกครองในการออกใบอนุญาต ตรวจสอบ และลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ปัญหาสถานะภาพของผู้ถูกลงโทษยังคงเป็นประเด็นที่ก่อให้เกิดข้อถกเถียงและความไม่แน่นอนทางกฎหมาย

แนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองได้วางหลักเกณฑ์ชัดเจนว่าการลงโทษทางปกครองต้องพิจารณาสถานะภาพของบุคคลในขณะออกคำสั่ง และหากบุคคลพ้นสถานะภาพที่เป็นเหตุให้ถูกลงโทษแล้ว หน่วยงานย่อมไม่อาจใช้อำนาจได้ เว้นแต่กฎหมายจะบัญญัติให้อำนาจโดยชัดแจ้งซึ่งเป็นไปตามหลักนิติรัฐและนิติธรรม

พัฒนาการของหลักเกณฑ์การกำกับดูแลตลาดทุน ตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ จนถึงการออกประกาศ ทลธ. ๘/๒๕๕๗ แสดงให้เห็นการยกระดับอำนาจของ ก.ล.ต. อย่างเป็นขั้นตอน เริ่มจากการกำหนดมาตรการพื้นฐานเพียงการพักหรือเพิกถอน ไปสู่การเพิ่มเครื่องมือใหม่เพื่อปิดช่องว่างการลาออกหลบเลี่ยงโทษในปี ๒๕๕๓ และในที่สุดได้รับอำนาจทางปกครองเต็มรูปแบบหลังการแก้ไข พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยประกาศ ทลธ. ๘/๒๕๕๗ ทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญที่นำอำนาจดังกล่าวมาใช้จริงในทางปฏิบัติ

ประกาศ ทลธ. ๘/๒๕๕๗ มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง เพราะกำหนดให้การสั่งพักหรือเพิกถอนการให้ความเห็นชอบบุคลากรต้องกระทำภายใต้**หลักกฎหมายปกครอง** ไม่ว่าจะเป็นหลักความได้สัดส่วน ความมีเหตุผล ความเป็นธรรม และการเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาใช้สิทธิในการแก้ต่าง ทั้งนี้ ผู้ถูกลงโทษยังคงมีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลปกครองได้ ทำให้มาตรการของ ก.ล.ต. ไม่เพียงมีประสิทธิภาพในการกำกับดูแล แต่ยังมีความชอบธรรมในเชิงนิติรัฐ

ยิ่งไปกว่านั้น แนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองได้วางหลักว่า การพ้นจากตำแหน่งมิใช่เหตุให้พ้นจากความรับผิดชอบ หากการกระทำความผิดเกิดขึ้นในขณะที่ยังมีสถานะภาพอยู่ หน่วยงานกำกับยังคงมีอำนาจลงโทษย้อนหลังได้ หลักการนี้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการแก้ไขกฎหมายปี ๒๕๕๑ และการออกประกาศ ทลธ. ๘/๒๕๕๗ ที่มุ่งป้องกันไม่ให้เกิดการลาออกหรือสิ้นสุดความเห็นชอบกลายเป็น “เกราะคุ้มกัน” ต่อความรับผิดชอบ

ดังนั้น การกำกับดูแลบุคลากรของ ก.ล.ต. จึงต้องอาศัยทั้งกฎหมายทั้งแม่บท และลูกบทที่ชัดเจน และการตีความของศาลปกครอง ควบคู่กันไป เพื่อให้มาตรการลงโทษมีทั้ง ความเด็ดขาดและความชอบธรรม ดังนั้น ก.ล.ต. จึงควรติดตามพัฒนาการของคำวินิจฉัยศาลปกครอง อย่างใกล้ชิด เพราะเป็นแหล่งกำเนิดแนวทางที่มีผลต่อการตีความและการใช้อำนาจของ ก.ล.ต. โดยตรง อันจะนำไปสู่ระบบกำกับดูแลที่มั่นคง สอดคล้องกับหลักนิติธรรม และสร้างความเชื่อมั่น ให้กับนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ

ส่วนอ้างอิง

กฎหมายและประกาศที่เกี่ยวข้อง

- พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- พระราชบัญญัติสัญญาซื้อขายล่วงหน้า พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙
- ประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กธ/น/ข. ๓/๒๕๔๘ เรื่อง ลักษณะต้องห้ามของบุคลากรในธุรกิจหลักทรัพย์ ลงวันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๘
- ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทธ/น/ข. ๓๗/๒๕๕๓ เรื่อง ลักษณะต้องห้ามของบุคลากรในธุรกิจตลาดทุน ลงวันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓
- ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทลธ. ๘/๒๕๕๗ เรื่อง หลักเกณฑ์เกี่ยวกับบุคลากรในธุรกิจตลาดทุน ลงวันที่ ๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

คำพิพากษาศาลปกครอง

- คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๕๐๒/๒๕๕๔
- คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๔๐/๒๕๕๕

เอกสาร/บทความ/รายงานวิชาการ

- ณัฐพล ลือสิงหนาท. *สถานภาพของผู้ถูกลงโทษกับการส่งลงโทษของผู้ (ไม่) มีอำนาจ*. สำนักงานศาลปกครอง, ๒๕๖๖
- จิตาภา มุสิกธนเสฏฐ์. *การใช้อำนาจสอบสวนมรรยาทนายความที่ถูกกลบชื่อไปแล้ว*. สำนักงานศาลปกครอง, ๒๕๖๖

ข่าว ก.ล.ต.

- ข่าว ก.ล.ต. ฉบับที่ ๓๘/๒๕๖๕, ก.ล.ต. สั่งเพิกถอนผู้แนะนำการลงทุน กรณีกระทำความผิดต่อทรัพย์สินของลูกค้า, ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๕
- ข่าว ก.ล.ต. ฉบับที่ ๑๘๓/๒๕๖๘, ก.ล.ต. สั่งเพิกถอนผู้แนะนำการลงทุน กรณีไม่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต, วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เอกสารแนบ

พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ

มาตรา ๑๐๓ ห้ามมิให้บริษัทหลักทรัพย์ตั้ง หรือยอมให้บุคคลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นหรือทำหน้าที่กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของบริษัทหลักทรัพย์

- (๑) เป็นหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลาย
- (๒) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่กระทำโดยทุจริต
- (๓) เคยเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงินที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต เว้นแต่จะได้รับการยกเว้นจากคณะกรรมการกำกับตลาดทุน
- (๔) เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการของบริษัทหลักทรัพย์อื่น เว้นแต่จะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด
- (๕) เคยถูกถอดถอนจากการเป็นประธานกรรมการ กรรมการ หรือผู้จัดการตามมาตรา ๑๔๔ หรือมาตรา ๑๔๕ หรือเคยถูกถอดถอนตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น
- (๖) เป็นข้าราชการการเมือง
- (๗) เป็นข้าราชการซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมบริษัทหลักทรัพย์ พนักงานของธนาคารแห่งประเทศไทยหรือสำนักงาน เว้นแต่
 - (ก) เป็นกรณีที่ได้รับการแต่งตั้งโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับตลาดทุนเพื่อเข้าไปช่วยเหลือในการดำเนินงานของบริษัทหลักทรัพย์ หรือ
 - (ข) เป็นกรณีที่ได้รับการแต่งตั้งตามมาตรา ๑๔๕
 - (ค) เป็นกรณีของบริษัทหลักทรัพย์ที่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ
- (๘) ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑
- (๙) เป็นบุคคลซึ่งมิได้มีคุณสมบัติทางการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน หรือคุณสมบัติอื่น ทั้งนี้ตามที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด
- (๑๐) มีลักษณะต้องห้ามอย่างอื่นตามที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด

มาตรา ๑๐๔ บริษัทหลักทรัพย์จะแต่งตั้งกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือทำสัญญาให้บุคคลอื่นมีอำนาจทั้งหมดหรือบางส่วน ในการบริหารงานของบริษัทหลักทรัพย์ได้ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน

ในกรณีที่ปรากฏในภายหลังว่าบุคคลตามวรรคหนึ่ง มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๓ ให้สำนักงาน มีอำนาจเพิกถอนความเห็นชอบที่ได้ให้ไว้แล้วได้ และให้บริษัทหลักทรัพย์เสนอชื่อบุคคลอื่นแทน เพื่อขอความเห็นชอบจากสำนักงานภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ถูกเพิกถอนความเห็นชอบ

ให้นำความในมาตรา ๑๐๓ มาใช้บังคับแก่บุคคล ซึ่งบริษัทหลักทรัพย์ทำสัญญาให้มีอำนาจทั้งหมด หรือบางส่วน ในการบริหารงานของบริษัทหลักทรัพย์นั้น ตลอดจนผู้ซึ่งปฏิบัติงานให้แก่บุคคลนั้นด้วย โดยอนุโลม

พ.ร.บ. สัญญา

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเป็นบุคคลธรรมดา บุคคลนั้นต้องไม่มี ลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นบุคคลซึ่งถูกศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์หรือเป็นบุคคลล้มละลาย
- (๒) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๓) มีประวัติเสียหายหรือดำเนินกิจการใดที่มีลักษณะที่แสดงถึงการขาดความรับผิดชอบหรือ ความรอบคอบเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด โดยต้องคำนึงถึงระดับความร้ายแรงของพฤติกรรมอันเป็นลักษณะต้องห้ามนั้น
- (๔) เป็นข้าราชการหรือพนักงานในหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่กำกับดูแลผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าหรือสถาบันการเงิน
- (๕) เป็นบุคคลซึ่งขาดคุณสมบัติทางการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานหรือคุณสมบัติอื่นตามที่ คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด

มาตรา ๒๔ ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้าเป็นนิติบุคคล การแต่งตั้งหรือยอมให้ บุคคลใดเป็นหรือทำหน้าที่กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งตามที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุน ประกาศกำหนด ต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.ล.ต. และต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม มาตรา ๒๓

ในกรณีที่ปรากฏข้อเท็จจริงในภายหลังว่า บุคคลซึ่งทำหน้าที่กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้ดำรงตำแหน่ง ตามวรรคหนึ่ง มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๓ ให้สำนักงาน ก.ล.ต. มีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจ สัญญาซื้อขายล่วงหน้า ระงับการทำหน้าที่ของบุคคลดังกล่าว และดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้อง หรือ สำนักงาน ก.ล.ต. จะเพิกถอนความเห็นชอบที่ได้ให้ไว้แล้วก็ได้

ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับกับบุคคลซึ่งผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ทำสัญญา ให้มีอำนาจทั้งหมดหรือบางส่วนในการบริหารงานของผู้ประกอบธุรกิจสัญญาซื้อขาย ล่วงหน้านั้น รวมทั้งผู้ซึ่งปฏิบัติงานให้แก่บุคคลนั้นด้วย โดยอนุโลม